

Полиграфическ промышленностин өслт

Хальмг республикин полиграфическ промышленность 12 газет гаргъна, ташр деернь жесг брошюрмуд барлна. Мана типографс колхозмудт, совхозмудт, предприятиест болн учрежденьст жергтә оln зүсн цаасд барлдж гаргъна.

Эн джил райодин болн республиканск типографсиг шин техникәр теткүгн ясрв. Мана типографс «Н-7» гидг 4 линотип, «ПД-2» гидг, барлдг 10 машид, электрогравировальн автомат, «МП-400» гидг матрицин пресс болн 4 электростанц авцхав. 11 сарин эргүд ут-турштан 800 мингън арслннга оборудованьс авгдв.

Цуг райодин типографс барлдг машид авад тәвдж авцхав. Хуучн, элсн шрифте ода шинәр сольгдджана. Сарпинск района типограф ода барлдг 3 машинтә. Шрифте болн сул зә дүүргдг материалмудар күцц теткүгдв. Тер учрар хамг барлгдджах тоотиг кеегяр гаргүдг болсн деерән, гранк угагяр прогрессивн кевәр барлхд дөнъ болв.

Мана полиграфическ промышленность гүртм гаргүдг продуцарн 10 сардан джилә зурагъан күцәв. Энүгәрн бидн КПСС-н ЦК-н болх Пленум уктдж, долан джилә түрүн джилин зураг күцәхд эврәннь үнтә тәвцән орулвдн.

Цугтагъаснь сәәнәр Каспийск района (гардачнь үр Харлуев) болн Черноземельск района (гардачнь үр Дробязко) типографс кәдлджәцхәнә. Эдн государствд ору өгдг предприятиес болцхав. Эдн иим ик диилвр бәрдг учрнь — цуг бәәсн оборудованьсан сәәнәр олзлад, наборщикүд болн барлачнриг кәдлмшәр теткүдж күчкөлснә гарц икәр өөдлүллгън болджана.

Болв мана республикин полиграфическ промышленность ода бийнь барлгъна продуцин өсджәх кергллгъниг күцүднть теткүдж чаддяхш. Күчкөлснә гарц ода деерән тату, мана барлдж гаргүдг продуцин чинрнь сән биш. Улгүрнь, Юстинск района типограф газетән муугъяр барлна. Кәдлмшән сәәнәр эс бүрдәснә учрар, күчкөлснә гарц дегд тату. Тер учрар, государствас дөнъ авна, кемр кәдлмшән сәәнәр бүрдәсн болхла, эн дөнъ угагяр чигн кәдлдж болхмн билә.

Сүл цагт Элстин болн Целинн района типографс муугъяр кәдлг болцхав. Эдн болхла, ончта сән гидгәр газетмүд барлдж чадхмн, болв сәәнәр барлгъна төлә ноолда эс кеснә учрар, газетмүд тодрха бишәр, алгар, муугъяр барлгдсн зургста, киизннг линейктә болн бузрар гарцхана. Хамг эн тоотиг дарунь уга кедж, газетмүдән сәәнәр гаргъхин төлә эдн ноолдх зөвтә.

Мана республикин хотл балгъснд ик типограф тосхгдхмн. Эн типограф джилдән 42,2 сай лист газет, 9,1 сай лист дегтр болн журнал, 6 сай лист бланкс болн ширәр кеерүлсн 5 сай лист гаргъхмн. Ода эн типограф тосхх документс болн смет кегдәд дуусгдв. Тосхлтин Хальмг трестин 2-ч управлень шин республиканск типограф тосхлгъна кәдлмш эклв. Эн тосхлт 1961 джилин чилгчәр дуусгдхмн. Элстин шин типограф эклдж кәдлхлә, республикин полиграфическ промышленность улм цааранднь өсхдн ик чинр болхмн.

Долан джилә зурагяр эн типограф тосхлгън деер цуг райодин типографс сән техниксәр асегдхмн. Улгүрнь, Сарпинск района типограф 1960 джилд «Н-7» гидг линотип авхмн. Цуг райодин типографс хуучн оборудованьсан соляд шиниг авхмн. Хамг тоот кергтә материалмудар бас цагцаглань элвгәр теткүгдхмн.

Райодин типографс уутъхн, му гермүдәс шин, сарул, сән гермүдт орхмн. Зәрм райодар эн тәр экләд күцәгдджәнә. Улгүрнь, Приютненск района типограф болн редакц сарул, дулан болн ик герт орв, тегәд цуг кәдлчнрнь сәәнәр кәдлхд ик дөнъ болв. Приозерн района типограф бас сән герт орв.

Шин техник олзлгдиг дасххин төлә Элстин типографд 1960 джиләс авн барлачнр, наборщикүд болн линотипистнр эклдж белдгдхмн.

Цуг мана республикин полиграфистнр долан джилә зураг болзгаснь урд күцәхин төлә ноолддж — коммунистическ күчкөлснә бригадин нерд зүүхин төлә зүткүдж, шунмгя кевәр кәдлцхәхмн.

В. САМСОНОВ.